МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

БИРО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО

Наставна програма

ИТАЛИЈАНСКИ ЈАЗИК

за I година

Гимназиско образование

Скопје, 2025 година

ОСНОВНИ ПОДАТОЦИ ЗА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставен предмет	***Италијански јазик***
Вид/категорија на наставен предмет	Задолжителен
Година на изучување	I (прва)
Ниво на изучување	По првата година од изучувањето на италијанскиот јазик треба да се достигнат знаења од рамништето А2 (основно ниво) според Заедничката европска реферетна рамка за јазиците.
Теми/подрачја во наставната програма[1]	• ***Воспоставување контакт*** • ***Слободно време*** • ***Пошироко окружение*** • ***Физичка и здравствена состојба*** • ***Култура и интеркултурна комуникација***
Број на часови	2 часа неделно / 72 часа годишно
Опрема и средства	• Компјутер, печатач, проектор, табла, ЦД/ДВД-плеер, интерактивна табла, Интернет, образовни софтвери; • Нагледни средства, постери, фотографии, слики, флеш-карти, налепници, хартија, хартија во боја, хамер, ... • Учебник, прирачници, речници, списанија, стрипови (печатени и онлајн)...
Норматив на наставен кадар	Наставата по Италијански јазик во I (прва) година гимназиско образование може да ја изведува лице кое завршило:

[1] Називот на темата е формулиран согласно соодветната лексика која преовладува во неа, но при избор на учебник и/или друг дидактички материјал треба да се земат предвид јазичните функции, лексичките единици и граматичките структури застапени во целата наставна програма, без оглед на тоа како се распоредени по темите во наставната програма.

	• студии по италијански јазик и литература – наставна насока, VII/ 1 или 240 ЕКТС, • студии по италијански јазик и книжевност – наставна насока, VII/ 1 или 240 ЕКТС, • студии по италијански јазик и литература – друга насока и со здобиена соодветна педагошко-психолошка и методска наобразба (доквалификација) за настава по италијански јазик на акредитирана високообразовна установа, VII/1 или 240 ЕКТС; • студии по италијански јазик и литература/книжевност- друга насока во комбинација со друг јазик и со здобиена соодветна педагошко - психолошка и методска наобразба (доквалификација) за наставата по италијански јазик на акредитирана високообразовна установа, VII/1 или 240 ЕКТС.

РЕЗУЛТАТИ ОД УЧЕЊЕ

Тема 1: ***ВОСПОСТАВУВАЊЕ КОНТАКТ*** Вкупно часови: 16	
Резултати од учење: Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да: 1. разбере едноставни слушнати/пишани текстови во врска со лични податоци и податоци за други лица; 2. разбере едноставни слушнати/пишани текстови во врска со афинитети и интереси; 3. побара/даде основни информации за себе и за други лица при прв контакт (име, адреса, телефонски број, возраст, професија, националност); 4. побара/даде информации за сопствени и туѓи афинитети и интереси; 5. напише краток текст/ пополни едноставен формулар во кој/кое се претставува себеси и/или друг.	
Содржини (и поими):	**Стандарди за оценување:**
А) Говорни чинови (Atti comunicativi):	• Разбира слушнат и/или пишан текст во врска со лични податоци и податоци за други лица.

• **Барање/давање информации при воспоставување прв контакт** *(- Buongiorno! Mi chiamo Francesca. Sono italiana, di Firenze. Abito in via Manzoni al N°12. Ho 16 anni e frequento il secondo anno di liceo. Il mio numero di cellulare è 0039 347 259 385.* *- Buongiorno! Mi chiamo Marco, sono il collega di lavoro di Suo marito. Questa è Francesca, la nostra segretaria.* *- Piacere di conoscerLa.* *- Chi è questo ragazzo?* *- Lui è Jose, un ragazzo spagnolo, viene da Madrid.* *- Dove abiti? - Abito in via Manzoni.* *- Che sport ti interessa? - Gioco a basket. E tu ? - Io gioco a calcio.* *- Salve, Sara! Ti presento Marco, il mio amico italiano. Viene da Napoli. È un ottimo musicista.* *Marco ha 18 anni. È nato a Firenze, ma ora vive a Roma con i suoi genitori e sua sorella. Frequenta il liceo scientifico. È un ragazzo intelligente, sportivo e molto amichevole.* *Il mio amico si chiama Pierre, viene dalla Francia. Vive a Toulouse. Ha 18 anni. È venuto in Italia per frequentare un corso di cucina. Vuole diventare un cuoco famoso.)* • **Искажување афинитети и интереси** *(-Qual è il tuo sport preferito? - Il mio sport preferito è il calcio…* *- Mi piace tanto la cucina italiana. E a te?*	• Разбира слушнат и/или пишан текст за сопствени и туѓи афинитети и интереси. • Разменува информации, во усна интеракција, за себе и за други лица при прв контакт (име, адреса, телефонски број, возраст, професија, националност). • Разменува информации, во усна интеракција, за сопствени и туѓи афинитети и интереси. • Пополнува формулари со основни лични податоци. • Пишува краток едноставен текст за лично претставување или за претставување друга личност. -

- *A me invece piace la cucina francese.* *Mi chiamo Giorgia Berrettini. Sono nata a Napoli il 15 maggio 2007. Sono studentessa. Amo molto la musica, in particolare il pianoforte. Mi piace andare in bici.)*	
Б) Лексички единици: • **Зборови и изрази при воспоставување контакт и претставување на себеси и на друга личност***: nome e cognome, data di nascita, nazionalità, educazione, professione, indirizzo.* • **Афинитети и интереси** *(amare, piacere, preferire …)* • **Професии** *(l'insegnante, l'ingegnere, il medico, l'informatico, il farmacista, il macellaio, il fornaio, il meccanico, lo scrittore, l'attore, l'architetto, la commessa, l'artista, il cameriere, l'infermiera, l'operaio, il giornalista, la cantante, ecc.)*	• Разбира и набројува зборови и изрази што се користат при воспоставување контакт и претставување себеси и друга личност (лични податоци, афинитети, интереси). • Пренесува значење, на мајчин или на италијански јазик, на зборови и изрази што се употребуваат при воспоставување прв контакт и претставување себеси и друга личност. • Употребува соодветни зборови и изрази при воспоставување прв контакт и претставување себеси и друга личност. • Употребува соодветни зборови и изрази, при усно искажување, поврзани со афинитети и интереси. • Употребува соодветни зборови и изрази во краток едноставен текст за лично претставување или за претставување друга личност. • Употребува соодветни зборови и изрази, во краток едноставен текст, поврзани со свои и туѓи афинитети и интереси.

В) Граматички содржини: Повторување на усвоени правила и продлабочување на знаењата за одредени морфосинтаксички феномени: • **Articoli:** - La differente funzione di tutti gli articoli determinativi ed indeterminativi; **-** Uso dell'articolo determinativo per esprimere l'ora, (es. *Sono le otto.);* **-** Omissione dell'articolo determinativo con gli aggettivi dimostrativi, (es. *questo quaderno);* **-** Omissione dell'articolo determinativo con gli aggettivi indefiniti, (es. *molti libri);* **-** Presenza dell'articolo determinativo in posizione che precede gli aggettivi possessivi, (es. *la mia sedia).* - Presenza dell'articolo determinativo in posizione precedente i pronomi possessivi, (es. *questo è il mio)* - Presenza dell'articolo determinativo (o omissione) con i nomi geografici di città e di stato, (es. *Roma è una bella città; vengo dagli Stati Uniti).* • **Nomi:** - La distinzione genere e numero dei nomi regolari a suffisso: – O, – A e – E; - I principali nomi generalmente utilizzati al plurale (es. *occhiali, pantaloni, spaghetti*); - Alcuni nomi con plurale irregolare (es. *uomo/uomini*); - I principali nomi a suffisso -E /-ESSA (es. *dottore/dottoressa, professore/professoressa, studente/studentessa)* - Singolare invariato dei principali nomi a suffisso –ISTA (es. *giornalista, turista*) **-** I principali nomi a suffisso –TORE e – TRICE (es. *direttore /*	• Правилно ги пишува новоусвоените зборови и изрази. • Се изразува со доволно правилен изговор за да биде разбран. • Ги употребува формите за претставување: Questo è…/Questi sono…, Ecco... во даден контекст. • Ги употребува соодветните форми на членот. • Ги употребува соодветните форми на именките. • Ги употребува соодветните форми на описните и прашалните придавки. • Ги употребува соодветните форми на личните, присвојните, прашалните, повратните, неопределените заменки и долгите заменски форми. • Употребува соодветните форми на глаголи во сегашно време; • Ги употребува прилозите за количина и за начин во едноставни реченици. • Употребува соодветни форми на предлози и сврзници во дадена ситуација. • Користи едноставни расказни (потврдна и одречна форма), прашални и извични реченици во дадена ситуација.

direttrice) **-** Plurale dei nomi a suffisso –CO e –GO - CA e –GA **-** Nomi invariabili al plurale (es. *la radio-le radio, la moto-le moto, ecc*.). • **Aggettivi:** - Aggettivi qualificativi a suffisso –O e –A e a suffisso -E; –CO / - GO e – CA / - GA - Aggettivi interrogativi: (*che, quanto)* • **Pronomi:** - Pronomi personali soggetto - Pronomi personali soggetto - Pronomi personali tonici complemento preceduti da preposizione) - Pronomi possessivi - Pronomi riflessivi - Pronomi interrogativi: (*chi, che (cosa), quanto, quale?)* - Pronomi indefiniti: (*nessuno, niente, altro, qualcuno, qualcosa).* • **Verbi:** - La coniugazione attiva dei principali verbi regolari, di alcuni verbi irregolari, riflessivi, reciproci ai seguenti modi e tempi: - indicativo presente - la percezione del significato modale dei verbi (*potere,volere* e *dovere)* - Infinito presente nelle proposizioni finali implicite, (es. *Sono*	

qui per studiare l'italiano). • **Preposizioni:** - Preposizioni semplici e articolate: (a, con, per, di, in, da, su, tra, fra … *Sono di Berlino*.; *Do il libro a Giovanni*; *a mezzogiorno, alle tre; a domani!*; *Sono / vado a casa / a scuola, vado a fare la spesa; Vado a Roma.; Vado a scuola con Mario*.; *Abito / vado in Italia; in treno, in macchina; La lezione inizia tra 20 minuti.; Sono qui per studiare l'italiano*.) • **Avverbi:** -Di modo: (*bene, male)* -Di quantità: (*molto, poco, tanto, più, meno, niente, un po', abbastanza, troppo, più o meno, solo).* • **Frase semplice:** - Proposizioni enunciative: affermative e negative - Proposizioni interrogative - Esclamative, quasi sempre con il verbo sottinteso.	

Примери за активности

Слушање/читање краток едноставен текст/слика/видео/аудио снимка проследено со некоја од следниве активности: давање претпоставки, одговорање на прашања за глобално разбирање (*Chi? Che cosa? Quando? Come? Dove?)*, точно/неточно, отворени прашања, прашања за поврзување информации или прашања со повеќечлен избор.

Il mio nome è Luca. Ho 17 anni. Vivo a Milano, in Italia. Frequento un istituto tecnico. Nel mio tempo libero mi piace suonare la chitarra. Mio fratello maggiore si chiama Marco, ha 20 anni, è una persona molto intelligente e ama viaggiare. Mio padre si chiama Giovanni, è un ingegnere. Lui è un uomo generoso e adora gli animali.

Вежба: *Погоди ја професијата*. - Еден ученик кажува по три клучни збора за една професија. Останатите ученици погодуваат за која професија станува збор. (scuola, studente, matematica = insegnante)

Вежба: *Трансформирање реченици*. Наставникот им дели на учениците ливчиња на кои е напишана реченица со машко/машки или женско/женски име/имиња. Учениците усно, во двојки, ја трансформираат реченицата усогласувајќи ги именките и придавките по род и број. пр. *Carlo è il nostro collega preferito./ Carla e Mauro sono* __________.; *Bruna è una cantante tedesca. Bruna e Paola* sono ___________ .)

Креативна активност: *Што сака тој/таа?* (работа во групи од по 4 ученика) – Наставникот дели по една слика со личност (момче, девојче, млада жена, возрасен човек, …) на секоја група. Во рамки на групата, учениците даваат претпоставки за афинитетите и интересите што би можело да ги има личноста од сликата, пишувајќи по три реченици. Потоа, по еден претставник од секоја група го чита напишаното пред сите ученици. Накрај, се бира најкреативниот и најточниот текст. *Lui è un fotografo, gli piace viaggiare, fotografare diverse città e monumenti, visitare mostre e concerti…*

Вежба: *Интервју (игра во парови).* Еден ученик поставува прашања кои се поврзани со лично претставување, а другиот ученик одговара на прашањата. (*Come ti chiami? -Mi chiamo Laura.; Quanti anni hai? - Io ho 15 anni? - Dove abiti? - Abito a Milano, in via Garibaldi n.8. -Quale classe frequenti?* ecc).

Вежба: „Пронајди партнер“-учениците добиваат листови/картички со конкретни информации кои ќе ги бараат од другите ученици (на пр. *како се викаш, колку години имаш, кое е твоето хоби, каква музика слушаш, кои јазици ги зборуваш* итн.). Потоа секој ученик добива задача да „пронајде партнер“ со кого споделува слични афинитети. Учениците се движат низ училницата, разговараат и ги поставуваат прашањата за да ги пронајдат оние што одговараат на критериумите. На крајот учениците известуваат за „пронајдениот партнер“.

Усно изразување:

- *Buongiorno a tutti!*

Mi chiamo Giulia Rossi, ho 18 anni e vengo da Milano. Attualmente frequento l'ultimo anno del Liceo Scientifico, dove studio materie come matematica, fisica, scienze naturali, ma le lingue straniere sono le mie preferite.. Mi piace molto la musica e suono il pianoforte da 10 anni e spesso partecipo a piccoli concerti organizzati nella mia scuola.

Усна интеракција:

- *Ciao , mi chiamo Laura, ho 16 anni e frequento il liceo linguistico. E tu?*
- *Piacere Laura! Io sono Giovanni, studio scienze umane.*
- *Adoro studiare materie come la psicologia e la sociologia.*
- *Nel tempo libero cosa ti piace fare?*
- *Mi piace fotografare la natura.*

Писмено изразување: Учениците составуваат едноставен текст во кој се претставуваат (лични податоци) и ги искажуваат своите афинитети и интереси.

Креативна активност: Учениците, во групи, со помош на информатички алатки или вештачка интелигенција изработуваат аватари на замислени ликови од различна професија и со различни афинитети и интереси. Потоа ги презентираат пред паралелката и се бира најкреативната изработка.

<table>
<tr><td colspan="2">Тема 2: СЛОБОДНО ВРЕМЕ
Вкупно часови: 17</td></tr>
<tr><td colspan="2">Резултати од учење:

Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:
1. разбере слушнати/пишани искази/ едноставни кратки текстови во врска со активности во слободното време;
2. побара/даде информации при усна интеракција на тема: слободно време;
3. опише усно и во едноставен текст, ситуации, (минати) активности во слободното време;
4. напише краток текст-покана/одговор на покана.</td></tr>
<tr><td>Содржини (и поими):</td><td>Стандарди за оценување:</td></tr>
<tr><td>А) Говорни чинови (actes de parole):
● Барање/давање информации за активности од слободното време
(- Quali sono i tuoi passatempi preferiti? /Che cosa fai nel tuo tempo libero?
- Gioco a calcio o vado in piscina.
- La domenica esco con i miei amici, prima facciamo una passeggiata e poi andiamo a mangiare una pizza o un gelato.
- Amo molto la musica. Ascolto musica ogni giorno e vado ai concerti almeno una volta al mese. Mi piacciono soprattutto i generi rock e jazz.)

● Упатување усна покана - прифаќање/одбивање покана
(- Ragazzi, stasera andiamo al cinema, venite con noi?
- Perchè no. /- Ci dispiace, ma stasera andiamo alla festa di compleanno di Luigi.)

● Составување покана/одговор на покана</td><td>● Разбира слушнат и/или пишан текст во врска со активности во слободно време.
● Разменува информации, во усна интеракција, за активности во слободно време.
● Поканува и одговара на покана, во усна и писмена интеракција.
● Составува едноставен текст за активностите од своето слободно време.
● Опишува, во едноставен краток текст, минати активности од слободното време.</td></tr>
</table>

(- Cara Francesca, ti invitiamo al nostro matrimonio, il 2 maggio, alle ore 19.00, al ristorante Stella marina. *Baci e abbracci,* *Luisa* ------------------- *Grazie dell'invito, vengo volentieri.* *Baci,* *Francesca.)* ● **Опишување (минати) активности од слободното време** *(- Dopo le lezioni, gioco spesso ai videogiochi. Due volte a settimana faccio sport, vado a nuotare nella piscina del mio quartiere.* *- La settimana scorsa sono andata al cinema con mia sorella. Abbiamo visto l'ultimo film di Ozpetek. Il film era molto interessante. Gli spettatori erano contentissimi.)*	
Б) Лексички единици: ● **Активности во слободното време:** *(navigare sulla rete, chattare con gli amici, giocare ai videogiochi, divertirsi, rilassarsi, disegnare, dipingere, andare a prendere un caffè, passare tempo con gli amici (frequentare gli amici), uscire con gli amici, andare al cinema, suonare la chitarra, visitare i musei, fare la spesa, fare/praticare sport, praticare attività fisica, giocare a calcio, giocare a pallamano, andare in bicicletta, andare in palestra, fare una passeggiata, fare una gita…)* ● **Атмосферско време:** *(piove, c'è il sole, tira il vento, è nuvoloso, nevica, è sereno, fa*	● Разбира и набројува зборови и изрази што означуваат активности од слободното време. ● Пренесува значење, на мајчин или на италијански јазик, на зборови и изрази поврзани со активности од слободното време. ● Употребува соодветни зборови и изрази при поканување и одговарање на покана. ● Употребува соодветни зборови и изрази, при усно искажување, поврзани со минати активности од слободното време. ● Употребува соодветни зборови и изрази, во краток едноставен текст, поврзани со минати активности од слободното време.

freddo, fa caldo, fa bel tempo, fa brutto tempo, c’è la nebbia, grandina, tuona, lampeggia…)	

В) Граматички содржини: Повторување на усвоени правила и продлабочување на знаењата за одредени морфосинтаксички феномени: • **Articoli:** - Uso dell'articolo in espressioni di tempo: (*la sera, la mattina …* - Omissione dell'articolo determinativo con gli aggettivi indefiniti, es. *qualche amico*; presenza dell'articolo con l'aggettivo *tutto*,(es. *tutta la classe).* • **Aggettivi:** - Aggettivi qualificativi - Aggettivi dimostrativi: (*questo, quello, stesso)* - Aggettivi indefiniti:(*poco, molto, tanto, ogni, qualche, troppo, altro, tutto, alcuni).* • **Pronomi:** - Pronomi personali atoni complemento diretto e indiretto • **Verbi:** La coniugazione attiva dei principali verbi regolari, di alcuni irregolari, riflessivi e reciproci ai seguenti modi e tempi: - indicativo presente - indicativo passato prossimo - indicativo imperfetto	• Правилно ги пишува новоусвоените зборови и изрази; • Се изразува со доволно правилен изговор за да биде разбран. • Ги употребува соодветните форми на членот. • Ги употребува соодветните форми на описните, показните и неопределените придавки. • Ги употребува соодветните форми на заменките за директен и индиректен предмет. • Употребува соодветни форми на глаголи во сегашно време. • Употребува соодветни форми на минато определено свршено време (Passato prossimo) на минато неопределено време (Imperfetto) во даден контекст. • Ги употребува прилозите за начин и за време во едноставни реченици. • Употребува соодветни форми на предлози и сврзници во дадена ситуација. • Користи едноставни расказни (потврдна и одречна форма), прашални и извични реченици во дадена ситуација.

• **Preposizioni:** - Preposizioni semplici e articolate: - (*in, a , su, con, per, da, di, tra, fra ...* - *Sono / vado a teatro, al bar, al ristorante, al mare, all'università, a letto; andare a piedi, Sono tornato dalla scuola.; Vengo dalla casa dei nonni., Esco con i miei amici.;* Vado *in centro, in periferia, in piscina, in palestra, in discoteca, in biblioteca, in pizzeria, in montagna;* Sono/arrivo *in ritardo, in orario; in inverno; in/a settembre, Siamo partiti tutti insieme in aereo per Londra…)* • **Avverbi:** -Di modo: (*di solito, insieme, così)* -Di tempo: (*ora, adesso, oggi, dopo, ieri, domani, spesso, sempre, mai, presto, tardi)* • **Frase semplice**: - Proposizioni enunciative: affermative e negative - Proposizioni interrogative - Esclamative, quasi sempre con il verbo sottinteso.	

Примери за активности

Вежба: *Бура на идеи.* Наставникот запишува на табла: *I passatempi*. Учениците кажуваат зборови и изрази поврзани со темата, а наставникот ги запишува на табла. Потоа, заедно со учениците, ја дополнува листата со нови изрази, потребни за реализирање на активностите од темата.

Практична задача: *Доаѓање до значењето:* Учениците поврзуваат дадени слики со соодветни зборови и изрази што означуваат активности од слободното време (на работен лист или на интерактивна табла). Заеднички ги проверуваат решенијата и ги коригираат, доколку е потребно. Потоа ги препишуваат во тетратките.

Слушање/читање краток едноставен текст/слика/видео/аудио снимка проследено со некоја од следниве активности: давање претпоставки, одговорање на прашања за глобално разбирање (*Chi? Che cosa? Quando? Come? Dove?)*, точно/неточно, отворени прашања, прашања за поврзување информации или прашања со повеќечлен избор.

Giulia: Ciao, Andrea! Come stai?

Andrea: Sto bene, grazie! E tu?

Giulia: Bene, grazie! Che cosa fai nel weekend?

Andrea: Questo weekend vado a sciare in montagna. E tu, che cosa fai?

Giulia: Io invece vado al cinema con i miei amici. Tu quando vai a sciare?

Andrea: Vado sabato mattina. E voi , quando andate al cinema?

Giulia: Andiamo sabato sera, alle 20:00. Chi viene con te a sciare?

Andrea: Viene mio fratello e un amico.

Giulia: Dove andate a sciare?

Andrea: Andiamo a sciare a Cortina. E voi, dove andate al cinema?

Giulia: Andiamo al cinema vicino al centro commerciale. Come arrivate a Cortina?

Andrea: Prendiamo l’auto. E voi, come arrivate al cinema?

Giulia: Prendiamo l’autobus, è molto comodo.

Andrea: Che film guardate?

Giulia: Guardiamo una commedia. E tu, che tipo di sport fai quando non scii?

Andrea: Mi piace correre e andare in palestra. E tu, che cosa fai nel tempo libero?

Giulia: Mi piace leggere libri e fare lunghe passeggiate.

Andrea: Che bello! Ci vediamo presto, allora!

Giulia: Sì, ci vediamo! Buon divertimento!

Вежба: *Ti invito…* : Учениците се делат во групи по тројца. Едниот ученик ги поканува останатите двајца, од кои едниот ја прифаќа поканата, а другиот ја одбива. Останатите ученици од групите внимателно слушаат и коригираат, доколку има потреба.

Практична задача: *Доаѓање до правилото*. Учениците читаат текст во кој глаголите се дадени во *passato prossimo* и во *imperfetto*, ги издвојуваат речениците во кои се употребени тие глаголски форми, ги читаат, а наставникот ги запишува на табла во две различни колони. Потоа учениците даваат претпоставки за употребата на двете времиња и со помош на наставникот ги откриваат правилата, а наставникот ги запишува на табла.

Креативна активност: Составување приказна во минато време според слики. Наставникот дели картички со слики. Учениците треба да ги разгледаат и да состават приказна. Со помош на овие картички можно е секогаш да се креираат нови приказни, забавувајќи се и играјќи си со сопствената фантазија и имагинација. Учениците можат да работат во парови.

Вежба: *Caccia all'errore.* Наставникот им дели на учениците однапред подготвен дијалог или текст со погрешно употребени глаголски форми во passato prossimo/imperfetto. Учениците имаат задача да ги откријат грешките и да ги кажат точните форми во однапред определен рок. Победник е оној ученик кој ќе открие најмногу грешки и ќе ги каже точните форми.

Вежба: *Crucipuzzle.* Учениците ги пронаоѓаат во осумнасочникот понудените зборови поврзани со активности во слободното време и ги обележуваат. Учениците можат да работат самостојно или во парови.

Вежба: Учениците увежбуваат и го проверуваат стекнатото знаење преку интерактивни онлајн-вежби со дополнување, поврзување, спарување, меморија (креирани од наставникот или веќе постоечки на интернет-страниците за учење италијански јазик).

Усно изразување:

-Ieri mi sono svegliato/a alle 7, mi sono lavato/a, ho fatto la colazione e poi sono andato/a in palestra. ……

Усна интеракција:

-Di solito cosa fate il sabato mattina?

-Ogni sabato andiamo in montagna.

Писмено изразување: Во порака, на својот другар/другарка ученикот му/ѝ пишува како поминал/а за време на училишна забава.

Креативна активност: *Учениците организираат забава.* Учениците добиваат задача да замислат дека организираат забава. Се делат во групи и се договараат за местото на забавата, датумот, времетраењето/ часот, активностите, игрите, музиката. Може да дадат повеќе предлози што потоа ќе ги презентираат пред соучениците и ќе се гласа. На крај, пишуваат покани на италијански јазик во кои ќе ги вклучат договорените информации за забавата.

Тема 3: ***ПОШИРОКО ОКРУЖЕНИЕ***

Вкупно часови: 21

Резултати од учење:

Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да**:**

1. разбере слушнати искази во врска со насоки за ориентирање и движење во простор;
2. разбере слушнати/пишани едноставни текстови во врска со место на живеење;
3. побара/даде насоки за ориентирање и движење во простор;

4. опише, усно и во краток едноставен текст, место на живеење.	
Содржини (и поими):	**Стандарди за оценување:**
А) Говорни чинови (actes de parole): ● **Барање/давање насоки за ориентирање и движење во простор** *(- Scusa, per arrivare alla Stazione centrale?/ Scusa, mi sai dire come arrivare alla Stazione centrale?* *- Per arrivare alla Stazione centrale, devi andare dritto, al primo semaforo gira a destra, poi attraversa il ponte e prendi la seconda strada a destra. Prendi la linea numero 5 della Metrò e scendi alla terza fermata. La tua destinazione è sulla sinistra.* *- Scusi, per arrivare al teatro Ariston?/ Scusi, mi sa dire come posso arrivare al teatro Ariston?* *- Il teatro Ariston è vicinissimo, la prima strada a destra.)* ● **Барање/давање информации за место на живеење** *(- Com'è il tuo quartiere?-È molto bello. Ci sono tanti ristoranti, negozi e un grande parco.* *- Com'è la tua città? -La mia città è piccola ma vivace. Ci sono due scuole, un ospedale e un piccolo centro commerciale.* *- Dove si trova la tua città? - La mia città, Napoli, è vicino al mare.)* ● **Опишување место на живеење** *(- La mia città è piccola ma vivace. È un importante centro economico, culturale e universitario della regione. Ci sono molti monumenti storici che raccontano la sua lunga tradizione culturale.*	• Разбира слушнат и/или пишан текст во врска со насоки за ориентирање и движење во простор. • Разбира слушнат и/или пишан текст во врска со место на живеење. • Бара/дава, во усна интеракција, насоки за ориентирање и движење во простор. • Бара/дава, во усна интеракција, информации за место на живеење. • Опишува, усно и во краток едноставен текст, место на живеење. • Составува краток едноставен текст со опис на идно место на живеење.

- Vivo in un quartiere vicino allo stadio nazionale. Il quartiere è tranquillo e ci sono molti spazi verdi. Ci sono anche alcuni negozi, un supermercato e una farmacia. È facile spostarsi perché ci sono autobus che collegano il quartiere con il centro. Ogni sabato, ci sono mercati dove si vende frutta e verdura fresca.) ● **Опишување идно место на живеење** *(-Tra 20 anni vivrò in una bella casetta e avrò una famiglia numerosa. Vivremo tutti insieme, lontano dal centro in una zona tranquilla e faremo lunghe passeggiate.)*	
Б) Лексички единици: ● **Живеалиште** *(la casa, il palazzo, l'appartamento, l'edificio, la villa, la villetta.)* ● **Населено место** *(la città, il villaggio, il paese, il quartiere, la capitale, il capoluogo, la periferia, la zona.)* ● **Географски поими поврзани со окружение** *(l'ambiente, la natura, il mare, il lago, il fiume, la montagna, la collina, la campagna, il verde, il campo, la spiaggia.)* ● **Објекти и институции во населено место** *(la scuola, l'ospedale, la banca, il centro commerciale, la posta, il negozio, la farmacia, il cinema, il teatro, il mercato, la stazione, la fermata, lo stadio, la piscina, il monumento, la piazza, il museo, il marciapiede, la strada, il viale, il parco, il*	• Разбира и набројува зборови и изрази поврзани со поширокото окружение (живеалиште, населено место, географски поими, објекти и институции, превозни средства за градски сообраќај). • Пренесува значење, на мајчин или на италијански јазик, на зборови и изрази поврзани со поширокото окружение (живеалиште, населено место, географски поими, објекти и институции, превозни средства за градски сообраќај). • Пренесува значење, на мајчин или на италијански јазик, на зборови и изрази поврзани со барање/давање насоки за ориентирање и движење во простор. • Употребува соодветни зборови и изрази при барање/давање насоки за ориентирање и движење во простор. • Употребува соодветни зборови и изрази, во едноставен текст, поврзани со поширокото окружение.

traffico ecc.) • **Превозни средства за градски сообраќај** *(i mezzi pubblici, l'autobus, il tram, il metrò (la metropolitana), il taxi, la macchina, il motorino, la bicicletta (la bici), gli orari, la linea, la stazione, la fermata.)* • **Насоки за движење и ориентирање во простор** (*andare dritto, continuare dritto, girare a sinistra/a destra, attraversare una piazza/un ponte /una strada, prendere la prima strada a sinistra/a destra, seguire le indicazioni stradali, al centro di, a sinistra di, a destra di, di fronte a, dietro a, davanti a, tra, dentro, sotto, sopra, vicino a, accanto*.)	

В) Граматички содржини: Повторување на усвоени правила и продлабочување на знаењата за одредени морфосинтаксички феномени: • **Nomi:** - I principali nomi invariabili *(es. caffè, cinema, città, università)* - Alcuni nomi di origine straniera con plurale invariato *(es. bar, computer, fax, autobus, metrò, auto, moto, radio)* • **Aggettivi:** - Aggettivi qualificativi • **Pronomi:** - Pronomi dimostrativi: (*questo/quello*) - Pronomi indefiniti :(*altro, qualcuno/qualcosa*) - Pronome relativo che,(es. *Vado dal mio amico che abita in periferia*.) - Uso della particella pronominale con valore di complemento di luogo, (es. *Ci vado adesso*.) • **Verbi:** - indicativo futuro semplice con valore temporale, (es. *Domani pioverà.)* - imperativo seconda persona singolare e prima e seconda persona plurale con (costruzione affermativa e negativa) per:	• Правилно ги пишува новоусвоените зборови и изрази. • Се изразува со доволно правилен изговор за да биде разбран. • Ги употребува соодветните форми на именките. • Ги употребува соодветните форми на описните придавки. • Ги употребува соодветните форми на неопределените, прашалните, показните заменки, релативната заменка *che* и заменската честичка *ci* (просторна определба), во даден контекст*.* • Употребува соодветни форми на глаголи (поврзани со темата) во сегашно време. • Употребува соодветни форми на глаголи (поврзани со темата) во идно време (futuro semplice). • Употребува соодветни форми на глаголи (поврзани со темата) во заповеден начин. • Ги употребува прилозите за место и време во едноставни реченици. • Употребува соодветни форми на предлози и сврзници во дадена ситуација. • Користи едноставни расказни (потврдна и одречна форма), прашални и извични реченици во дадена ситуација.

a) dare istruzioni,(es. *Prendi, leggi qui!)* b) invitare, (es*. Vieni con me; prendiamo due pizze*.) • **Preposizioni:** - Preposizioni semplici e articolate: *(con, su, in, a , di, da, tra, per, …* *con l'auto, con il treno, Tra dieci anni il mio quartiere sarà pieno di verde.; Il ristorante è tra la farmacia e la scuola.;)* • **Avverbi:** - Di luogo: *(a destra / sinistra, a nord / sud / est /ovest, dritto, qui, qua, lì, là, fuori, dentro, dietro, davanti, sopra, sotto, vicino, lontano, su, giù, indietro, avanti);* - Di tempo: *(appena, già, subito, non...ancora, non...mai, prima, poi, ancora.)* • **Frase semplice:** - Proposizioni enunciative: affermative e negative - Proposizioni interrogative: totali (SÌ/NO) e parziali introdotte da: come, dove, quando, perché, quanto, chi, che, cosa, che cosa, quale? *- Proposizioni esclamative.*	

Примери за активности

Слушање/читање со разбирање краток едноставен текст/слика/видео/аудио снимка преку некоја од следниве активности, по избор: давање претпоставки, одговорање на прашања од типот: *Chi? Che cosa? Quando? Come? Dove?,* точно/неточно, отворени прашања, прашања за поврзување информации или прашања со повеќечлен избор.

A: Per favore, devo andare al ponte Nuovo, mi può indicare la strada?

B: Sì, certamente. Deve continuare dritto per circa duecento metri fino al semaforo, e poi girare a destra.

A: Grazie mille!

B: Prego, non c'è di che!

A: Qual è il percorso più breve per arrivare a piedi l'ospedale?

B: Continua lungo questa via Mameli, poi prima del ponte prendi la seconda a destra. L'ospedale si trova alla fine della strada.

A: Grazie.

Вежба: *C'è/ non c'è …* Наставникот дава листа со зборови и/или слики што означуваат институции и објекти во населено место. Учениците индивидуално ги набројуваат институциите што постојат и што ги нема во нивното место на живеење. пр. Nella mia città/ nel mio quartiere/nel mio paese c'è/ non c'è …

Практична задача: *Доаѓање до значењето*. Наставникот дава листа со зборови што означуваат институции и објекти во населено место (*cinema, teatro, ufficio postale, museo, centro commerciale, …*). Учениците дополнуваат реченици со зборови од листата (пр. *Andiamo lì a fare spese./Andiamo ________ a fare spese; Andiamo lì a comprare la frutta. ______/ Andiamo lì quando siamo malati . _________)*

Вежба: *Активност за систематизирање на знаењата:* Наставникот дели работен лист со табела во која во едната колона се запишани форми на глаголи во заповеден начин *(andare, girare, attraversare, continuare, prendere, seguire),* а во втората колона зборови од типот: *dritto, a sinistra/a destra, una piazza/un ponte /una strada, la prima strada a sinistra/a destra, le indicazioni stradali, ….)* Учениците, во групи, ги поврзуваат елементите од првата и од втората колона за да искажат движење во правец и насока, составувајќи реченици. Потоа, еден претставник од секоја група чита една од составените реченици. Останатите ученици внимателно слушаат и дополнуваат или коригираат доколку е потребно.

Вежба: *Trova le differenze.* Учениците работат во парови. На секој пар му се делат по две слики на кои ги пронаоѓаат разликите. Победник е

парот кој ќе ги посочи сите разлики. пр. *Nell'immagine A la banca è a sinistra del mercato, mentre nell'immagine B la banca è vicino al centro commerciale.*

Вежба: *Crucipuzzle:* Mezzi di trasporto. Учениците добиваат работен лист со слики од превозните средства и осумнасочник во кој ги заокружуваат зборовите кои одговараат на сликите.

Вежба: *Come arrivare a…?* Наставникот ги дели учениците во парови и на секој пар му дава план на исто населено место со иста појдовна точка, но со различна дестинација. Учениците подготвуваат краток текст во кој објаснуваат како да се стигне до дадената точка. Потоа секој пар го чита текстот, а останатите ученици треба да погодат, ако точно ги следеле насоките, до кое место се стигнува.

Вежба: Учениците увежбуваат и го проверуваат стекнатото знаење преку интерактивни онлајн вежби со дополнување, поврзување, спарување, меморија (креирани од наставникот или веќе постоечки на интернет-страниците за учење италијански јазик).

Усно изразување:

-Abito in centro città. Il mio quartiere mi piace molto. È tranquillo e pulito. C'è una scuola e un parco pubblico. Ci sono molti negozi e un mercato dove si può comprare la frutta e la verdura fresca. Nel centro del quartiere c'è una piccola piazza.

Усна интеракција:

A:Scusate ragazzi, sapete dov'è la mensa?

B: Certo; va' dritto per un centinaio di metri, alla terza strada gira a destra e poi subito a sinistra. C'è una lunga fila fuori, non puoi sbagliare.

A: Grazie tante.

B: Prego.

A: Luca, posso chiederti una cosa?

B: Certo, dimmi!

A: Dov'è il negozio di Sandra?

B: Dunque... è abbastanza facile: prendi questa strada e va' dritto; poi alla seconda strada gira a sinistra e al primo incrocio a destra. All'angolo sulla tua destra troverai il negozio.

A: Grazie!

Писмено изразување: *La mia città/il mio villaggio/il mio quartiere tra 10 anni.* Учениците составуваат краток текст со замислено место на живеење.

<table>
<tr><td colspan="2">Тема 4: ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА СОСТОЈБА
Вкупно часови: 18</td></tr>
<tr><td colspan="2">Резултати од учење:

Ученикот/ученичката ќе биде способен/-на да:
1. разбере слушнати/пишани кратки едноставни текстови во врска со физичка и здравствена состојба;
2. побара/даде информации за физичка и здравствена состојба;
3. даде совети за физичка и здравствена состојба;
4. ја опише, усно и во едноставен текст, својата физичка и здравствена состојба.</td></tr>
<tr><td>Содржини (и поими):</td><td>Стандарди за оценување:</td></tr>
<tr><td>А) Говорни чинови (actes de parole):
• Барање/давање информации за физичка и здравствена состојба
(Ciao Paolo, come stai oggi? - Bene, grazie.

-Buongiorno Francesca, come si sente oggi? -Grazie, sono in piena forma.
- Stai meglio?
-Non tanto, ho ancora mal di testa.)

• Давање совети за подобра физичка и здравствена состојба
(- Anna, non mangiare molti dolci, fanno male ai denti!</td><td>• Разбира слушнати/пишани кратки едноставни текстови во врска со физичка и здравствена состојба.
• Разменува информации, при усна интеракција, во врска со физичка и здравствена состојба.
• Дава совети, при усна интеракција, во врска со физичка и здравствена состојба.
• Ја опишува усно својата физичка и здравствена состојба.
• Составува едноставен текст за својата физичка и здравствена состојба.</td></tr>
</table>

- Paolo sembri stanco, non andare a dormire troppo tardi! *- Se siete stressati, fate una passeggiata!* *- Bisogna camminare ogni giorno per una ventina di minuti.)* • **Опишување физичка и здравствена состојба** *(- Ieri non sono andato a scuola perchè mi sentivo male. Ho preso freddo e mi è venuta la febbre alta. Oggi mi sono riposato e sono in gran forma.)*	
Б) Лексички единици: • **Здравствена состојба** (*avere mal di + le parti del corpo umano; essere in buona salute, essere malato, …)* • **Физичка состојба** *(sentirsi bene/male, stare bene/male, essere in forma, essere stanco)* • **Делови од човечкото тело** (*testa, collo, braccio, mano, spalle, stomaco, gola, gamba, piede, ginocchio, schiena)*	• Разбира и набројува зборови и изрази што означуваат физичка и здравствена состојба. • Пренесува значење, на мајчин или на италијански јазик, на зборови и изрази поврзани со физичка и здравствена состојба. • Употребува поими и изрази, при разменување информации за физичка и здравствена состојба. • Употребува поими и изрази, во едноставен текст, поврзани со физичка и здравствена состојба.

В) Граматички содржини: Повторување на усвоени правила и продлабочување на знаењата за одредени морфосинтаксички феномени: • **Nomi:** - (alcune forme irregolari del plurale): *(il braccio – le braccia ; la mano – le mani; il dito – le dita)* • **Pronomi:** - Pronomi personali atoni complemento diretto: (mi, ti, lo, la, ci, vi, li, le); - Pronomi personali atoni complemento indiretto: (mi, ti, gli, le, ci, vi, gli.) • **Verbi:** La coniugazione attiva dei principali verbi regolari, di alcuni verbi irregolari, riflessivi, reciproci ai seguenti modi e tempi: - indicativo presente - condizionale presente: (avere, essere, fare, dovere, potere); - imperativo (forma negativa dell'imperativo); • **Avverbi** - Avverbi di modo:(*velocemente, tranquillamente*); - Avverbi di quantità:(*abbastanza, molto*);	• Правилно ги пишува новоусвоените зборови и изрази. • Се изразува со доволно правилен изговор за да биде разбран. • Ги употребува соодветните форми на именките. • Ги употребува соодветните форми на заменките за директен и индиректен предмет во даден контекст. • Ги употребува формите на можен начин од најчестите глаголи: *avere, essere, fare, dovere, potere*, при давање совет. • Употребува соодветни форми на глаголи (поврзани со темата) во заповеден начин. • Ги употребува прилозите за начин и за количина во едноставни реченици. • Користи едноставни расказни (потврдна и одречна форма), прашални и извични реченици во дадена ситуација.

• **Frase semplice:** - Proposizioni enunciative: affermative e negative (non… niente/mai/più) - Proposizioni interrogative: - Proposizioni esclamative.	

Примери за активности

Слушање/читање со разбирање краток едноставен текст/слика/видео/аудио снимка преку некоја од следниве активности, по избор: давање претпоставки, одговорање на прашања *Chi? Che cosa? Quando? Come? Dove?*, точно/неточно, отворени прашања, прашања за поврзување информации или прашања со повеќечлен избор.

Medico: Buongiorno! Prego, si accomodi!

Giovanni: Buongiorno, dottore!

Medico: Mi dica, che cosa ha?

Giovanni: Ho un forte mal di gola e febbre.

Medico: Deve prendere questo antibiotico per quattro giorni.

Giovanni: Grazie, dottore. ArrivederLa.

Практична задача: *Доаѓање до значењето*. Во замислена ситуација во која учениците се на екскурзија во Италија, некој ученик има здравствен проблем. Во дадена табела во работен лист, во левата колона, во парови, учениците запишуваат зборови и изрази, на мајчин јазик, со кои се искажува можна здравствена состојба (болка во стомак / главоболка, настинка…), и што би презеле за надминување на таа состојба (витамини, лек, чај, одмор…). Наставникот ги запишува предложените зборови и изрази на табла, во лева колона од табела. Потоа, во текст на италијански јазик на дадената тема, по дадена насока од наставникот, учениците ги подвлекуваат и ги запишуваат во десната колона од табелата изразите со *avere, essere* и делови од човечкото тело. Потоа секој ученик индивидуално ги поврзува изразите на мајчин јазик со еквивалентот на италијански јазик. На крајот се прави проверка на претпоставките за решенијата, а наставникот ги внесува точните одговори на табла.

Практична задача: *Dare un consiglio*. Учениците гледаат видео поврзано со давање совет (ситуација кај лекар, во аптека). Наставникот поставува прашања за глобално разбирање на видеото. При второто гледање, со паузи, учениците ги издвојуваат изразите за давање совет и ги запишуваат во тетратка. Потоа учениците ги читаат , а наставникот корегира доколку има потреба.

Вежба: *Подредување реплики во дијалог*. Учениците по групи добиваат исечоци со реченици од текст и ги подредуваат по логичен редослед за да состават дијалог. Еден ученик од секоја група го чита составениот дијалог на глас. Учениците внимателно слушаат а наставникот, доколку е потребно, прави корекции на презентираното.

Вежба: *Dal medico* - игра по улоги. Два ученика, во улога на пациент и доктор, составуваат едноставни дијалози во кои ќе искажат

здравствена состојба, односно ќе дадат совет.

Вежба: Учениците увежбуваат и го проверуваат стекнатото знаење преку интерактивни онлајн вежби со дополнување, поврзување, спарување, меморија (креирани од наставникот или веќе постоечки на интернет-страниците за учење италијански јазик).

Усно изразување:

На прашањето: -*Cosa fai per essere in forma e sentirsi bene?* секој од учениците дава одговор од типот: - *Faccio esercizi/ Faccio passeggiate lunghe ogni giorno / Dormo almeno 8 ore al giorno/ Mangio frutta e verdura / Non mangio pane … .../*

Усна интеракција:

Laura: Ciao Giovanna, come va la tua schiena?

Pietro: Mi fa sempre male.

Claudia: Dovresti andare dal medico e riposarti un po'.

Писмено изразување: Учениците пишуваат кратка едноставна порака до својот другар во кој ја опишуваат својата физичка и здравствена состојба како причина за отсуство од часовите.

Креативна активност: *Mi sento … .* Учениците заеднички креираат умна мапа со зборови и изрази од обработената тема.

Тема 5: ***КУЛТУРА И ИНТЕРКУЛТУРНА КОМУНИКАЦИЈА***

Вкупно часови: Се реализира во склоп на часовите наменети за другите теми, во текот на целата учебна година.

Резултати од учење:

Ученикот/ученичката ќе биде оспособен/-на да:

1. демонстрира способност за препознавање и разбирање на културни информации преку употреба на стекнатиот вокабулар и граматички структури;
2. ги применува новостекнатите јазични и културни знаења за анализа и интерпретација на текстови, медиуми и активности релевантни за дадените култури;

3. го користи стекнатиот вокабулар и граматички структури за да опише и спореди обичаи, традиции и културни практики меѓу сопствената и дадената култура.

Ученикот/ученичката ќе:

1. развива емпатија и почит кон луѓето од различни културни позадини;
2. има позитивен став кон културните разлики и културната разновидност;
3. ја разбира и прифаќа вредноста на мултикултурниот дијалог како начин за збогатување на сопствените погледи и искуства;
4. размислува критички за сопствените ставови и предрасуди кон други култури;
5. ги почитува универзалните вредности како што се толеранцијата, соработката и меѓусебното разбирање.

Содржини (и поими):	**Стандарди за оценување:**
Содржините во наставната програма се насочени кон запознавање на учениците со културните, цивилизациските, социјалните и социојазичните аспекти на земјите каде што се зборува на италијански јазик. При тоа треба да овозможат развивање културна свест, разбирање на културните разлики и споредба со сопствената култура.	• Идентификува значајни обичаи и традиции на дадена култура. • Ги објаснува основните концепти и вредности што ги одразуваат културните практики на земјите во кои се зборува на италијански јазик. • Ги опишува сличностите и разликите помеѓу обичаите, традициите и навиките во дадената и сопствената култура, користејќи релевантни примери. • Ги препознава и толкува културните и цивилизациските обележја на Италија, објаснувајќи го нивното значење. • Ги применува стекнатите јазични вештини и знаењата за културата и во ситуации кои бараат интеркултурна комуникација.

Примери за активности

Индивидуална активност: Учениците самостојно пишуваат краток едноставен текст во кој ги опишуваат интересите и афинитетите на младите од целната култура, користејќи го стекнатиот вокабулар.

Квиз: Учениците, поделени во мали групи, се натпреваруваат на квиз со прашања од типот "Точно/Неточно", "Избери го точниот одговор" или "Пополни ги празните места", во врска со културните и цивилизациските обележја на Италија.

Дебата: Учениците, поделени во две групи, дебатираат, на мајчин или на француски јазик, на тема „Се грижат ли младите доволно за

сопствената физичка и здравствена состојба?

Дискусија: Наставникот започнува дискусија со прашањето: "Се разликува ли начинот на кој го минувате вие слободното време од оној на вашите врсници во земјите каде што се зборува на италијански јазик?" Учениците ги споделуваат своите размислувања.

Играње улоги: Учениците симулираат сцена при први контакти со лица од културата чиј јазик се изучува. При тоа ги користат правилните изрази, поздрави и социјални норми што ги учат.

Истражувачка активност: *Уличните игри во минатото во Италија и во Македонија*. Учениците, поделени во две групи, според насоки од наставникот, бараат информации од интернет за уличните игри во Италија и во Македонија. Потоа, ги разменуваат информациите, ги одбираат најзначајните и изработуваат еден заеднички постер.

Креативна активност: Прошетка низ Фиренца. Наставникот ги дели учениците во групи. На секоја група ѝ задава задача да истражи на интернет за одредена знаментост или објект од градот Фиренца. Учениците во рамките на својата група бараат фотографии и информации за дадената знаменитост/објект од градот, се договараат и одлучуваат за содржините кои ќе ги презентираат. Потоа по еден претставник од секоја група усно ги реферираа информациите на италијански (и/или на мајчин јазик, доколку е потребно), потоа заеднички креираат кратко видео/репортажа за Фиренца.

Истражувачка активност: Регионите во Италија. Наставникот подготвува ливчиња со имиња на регионите во Италија. Секој ученик влече по едно ливче на кое е напишано името на регионот што треба да се претстави. Добиваат упатство од наставникот да истражуваат дома за географската местоположба, центарот на регионот (capoluogo), поголемите градови, реки, планини и карактеристики (специјалитети, културни и спортски настани и сл.). Секој ученик прави ПП презентација од максимум 5 мин и на некој од наредните часови го презентира регион, пред останатите.

ИНКЛУЗИВНОСТ, РОДОВА РАМНОПРАВНОСТ/СЕНЗИТИВНОСТ И ИНТЕРКУЛТУРНОСТ

Наставниците во гимназиското образование поттикнуваат инклузивност преку обезбедување активно вклучување на сите ученици во наставните активности. Соодветно ги адаптираат методите на работа за да одговараат на различните когнитивни и емоционални потреби на учениците, користејќи пристапи како индивидуализација, диференцијација, тимска работа и соученичка поддршка. При работа со ученици со попреченост, наставниците применуваат индивидуални образовни планови кои вклучуваат прилагодени резултати од учење и стандарди за оценување и овозможуваат дополнителна поддршка од образовни асистенти, медијатори, тутори-волонтери и професионалци од ресурсните центри.

Редовното следење на напредокот на учениците, особено оние од ранливите групи, е од суштинско значење. Наставниците навремено ги идентификуваат евентуалните тешкотии и обезбедува насоки за нивно надминување, притоа создавајќи поддржувачка средина за постигнување на резултатите од учењето. Овој пристап не само што ги поттикнува академските постигнувања, туку и ја гради самодовербата на учениците и нивното чувство на припадност.

Во промовирањето на родова рамноправност, наставниците внимаваат да не се поттикнуваат стереотипни родови улоги при организирање на активностите. При формирањето групи за работа или доделувањето задачи, наставниците обезбедуваат рамнотежа помеѓу момчињата и девојчињата, додека при користењето примери, текстови и илустрации ја поддржуваат родовата сензитивност и ги поттикнуваат учениците да ги надминат родовите стереотипи. Наставниот процес е осмислен така што родовата еднаквост и етничката/културната сензитивност се природен дел од сите активности, особено преку користење, секаде каде што е можно, материјали и содржини кои промовираат интеркултурализам и меѓуетничка интеграција.

Наставниците ги воведуваат учениците во различни културни перспективи преку активности кои промовираат почитување на различностите во сите ,ожни ситуации. Ова им овозможува на учениците да развијат свест за интеркултурно разбирање и соработка, што е основа за создавање и развој на кохезивно, хармонично општество.

ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ

По предметот Италијански јазик за I година на гимназиското образование, учениците ги совладуваат петте јазични вештини: разбирање при слушање, разбирање при читање, зборување (говорна интеракција и говорна продукција), пишување (писмена интеракција и писмена продукција) и јазично посредување (медијација). За таа цел наставникот/наставничката ги следи и ги оценува:

- усните одговори на прашања поставени од наставникот/-чката или од соучениците и учеството во дијалози со примена на усвоената лексика.
- усното изразување на доволно правилен начин за да биде разбран.
- разбирањето на слушнати и /или пишани искази, дијалози и куси текстови.
- пренесувањето говорени и пишувани искази од италијански на мајчин јазик и обратно.
- правилното пишување зборови, реченици и дијалози, како и пишувањето пораки, лични писма, покани, електронски писма, насочени состави, парафразирање кратки текстови и пишување сопствено мислење на дадена тема.
- индивидуалните и групните изработки на проектни задачи (постери, илустрации, презентации).
- домашните задачи.

Оценувањето на постигнувањата на учениците се врши врз основа на дадените стандарди за оценување со позитивно нагласување на постигнатиот напредок за владеење на јазикот, а не негативно истакнување на недостатоците.

Вреднувањето на напредокот на учениците со бројчана сумативна оценка за постигнатите стандарди за оценување се врши по завршување на учењето на секоја тема, на крајот на полугодието и на крајот на учебната година. Сумативната оценка се изведува како комбинација од оценката за напредувањето, констатирана преку различните техники на формативно оценување и од писмените проверки на компетенциите на учениците (работни ливчиња, тестови, писмени работи) на тест на знаење.

Од вкупниот број оценки, две ќе се базираат на писмени работи, додека останатите оценки ќе се базираат на усни одговори, учество во комуникативни активности, домашни задачи, индивидуални и групни изработки на проекти и тестови.

Оценувањето е составен, а неизолиран дел од наставниот час. Проверката на знаењето, како и оценувањето на учениците, не треба да се разликува од редовните активности во текот на часот, односно учениците не треба да се издвојуваат поединечно при усната проверка на знаењето.

Почеток на имплементација на наставната програма	учебна 2025/2026 година
Институција/ носител на програмата	Биро за развој на образованието
Согласно член 22 став 1 од Законот за средното образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 67/04, 55/05, 113/05, 35/06, 30/07, 49/07, 81/08, 92/08, 33/10, 116/10, 156/10, 18/11, 42/11, 51/11, 6/12, 100/12, 24/13, 41/14, 116/14, 135/14, 10/15, 98/15, 145/15, 30/16, 127/16 и 67/17, 64/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 229/2020), министерката за образование и наука ја донесе наставната програма по предметот *Италијански јазик* за I (прва) година гимназиско образование.	бр. 13-5306/20 3.4.2025 година Министерка за образование и наука, проф. д-р Весна Јаневска,с.р. ______________________________